.

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASASIDA JISMONIY TARBIYA YO‘RIQCHISINING O‘RNI

Karimov Shamsiddin Xasanboy o‘g‘li - Sirdaryo viloyati, Boyovut tumani, 3-umumta’lim maktabi jismoniy tarbiya fani o‘qituvchisi

Annotatsiya: Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya nazariyasi bu – bola jismoniy tarbiyasi shakllanishining umumiy qonuniyatlaridan saboq beruvchi

fandir. Ushbu maqolada maktabgacha ta’lim muassasalarida faoliyat yurituvchi jismoniy tarbiya yo‘riqchisi va uning o‘rni haqida so‘z boradi.

Kalit so‘z: Maktabgacha ta’lim, jismoniy tarbiya, predmet, jismoniy tarbiya yo‘riqchisi.

Maktabgacha ta’lim muassasalarida jismoniy tarbiya yo‘riqchisi – bu bolalarning jismoniy rivojlanishini ta’minlovchi, sog‘lom turmush tarzini shakllantirishga xizmat qiluvchi muhim pedagogik figuradir. Ular nafaqat ertalabki badantarbiya mashqlarini tashkil etadi, balki butun kun davomida jismoniy faollikni rejalashtiradi, bolalarning harakat faoliyatini tahlil qiladi va uni takomillashtirish bo‘yicha tavsiyalar beradi.

Jismoniy tarbiya yo‘riqchisi bolalarning yoshi, jismoniy rivojlanish darajasi va sog‘lig‘i holatiga qarab mashg‘ulotlar mazmunini tanlaydi. Bu jarayonda u metodik qo‘llanmalar, zamonaviy pedagogik yondashuvlar, sport o‘yinlari va musiqali harakat mashqlaridan foydalanadi. Shu bilan birga, tarbiyachilar va ota-onalar bilan hamkorlikda bolalarning kundalik jismoniy faolligini oshirish choralarini ko‘radi.

Bola hayotining dastlabki bosqichlarida jismoniy faollik uning umumiy rivojlanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu bois, yo‘riqchining faoliyati bolaning har tomonlama rivojlanishi, ayniqsa, sog‘lom bo‘lib ulg‘ayishi uchun zamin yaratadi. U sport-sog‘lomlashtiruvchi ishlar, chiniqtirish mashqlari, to‘g‘ri ovqatlanish va dam olish tartibiga rioya etish orqali bola organizmini chiniqtiradi.

Jismoniy tarbiya yo‘riqchisi shuningdek bolalarning yassi oyoqlik, noto‘g‘ri gavda holatlari kabi muammolarining oldini olish bo‘yicha maxsus mashqlarni tashkil qiladi. Uning vazifasi – har bir bolaning individual imkoniyatlariga mos holda jismoniy yuklamalarni belgilash va bu orqali ularning sog‘lom o‘sishini ta’minlashdir.

Yo‘riqchi ishining muvaffaqiyatli kechishi uchun u har bir bola bilan alohida yondashuvni tanlashi, bolaning jismoniy holatini doimiy ravishda nazorat qilishi, unga nisbatan shaxsiy yondashuv asosida mashqlarni tanlashi lozim. Shuningdek, bolalarda jismoniy tarbiyaga nisbatan ijobiy munosabat va qiziqishni shakllantirish ham uning asosiy vazifalaridan biridir.

Bugungi kunda jismoniy tarbiya yo‘riqchisi zamonaviy texnologiyalar va innovatsion metodlarni o‘z faoliyatida qo‘llashi, ilg‘or tajribalarni joriy etishi talab qilinmoqda. Bu esa nafaqat bolalarning sog‘ligini mustahkamlash, balki ularni harakat madaniyatiga o‘rgatish, ijtimoiylashuviga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Bolalarda sport mashg‘ulotlariga muhabbat, ularning natijalariga, sportchilarning yutuqlariga qiziqishini tarbiyalash lozim. Jismoniy tarbiya jarayonida axloqiy, aqliy, estetik va mehnat tarbiyasini amalga oshirishning katta imkoniyatlari mavjud. Mashqlarni bajarish jarayonida bolalarda xarakterning ijobiy

xususiyatlari (uyushganlik, intizomlilik, kamtarlik, ko‘ngilchanlik va hokazo) va axloqiy fazilatlari – halollik, haqqoniylik, o‘rtoqlik hissi, o‘zaro yordam, jamoada shug‘ullanish malakasi, jismoniy inventarni ehtiyot qilish, topshiriqni mas’uliyat bilan — botirlik, qat’iylik, o‘z kuchiga ishonch, qiyinchiliklarni yen- gishda sabotlilik, chidamlilik va boshqalarni namoyon qilish uc- hun juda qulay sharoit yaratiladi. To‘g‘ri tashkil etilgan jismoniy tarbiya bolalarning aqliy o‘si shiga yordam beradi, chunki asab tizimi va boshqa organ hamda tizimlarning normal faoliyati uchun qulay sharoit yaratiladi, bu esa yaxshiroq idrok etish va eslab qolishga yordam beradi. Bolalarda barcha ruhiy jarayonlar (idrok, tafakkur, xotira, xayol va boshqalar), shuningdek, tafakkur jarayonlari (kuzatish, taqqoslash, analiz, sintez, umumlashtirish va boshqalar) rivojlanadi.

Xulosa qilib aytganda, jismoniy tarbiya yo‘riqchisi maktabgacha ta’lim muassasasida sog‘lom avlodni tarbiyalashda muhim o‘rin tutadi. Uning kasbiy mahorati, bolalarga nisbatan samimiy munosabati va o‘z ishiga bo‘lgan yondashuvi jismoniy tarbiyaning sifatli tashkil etilishi uchun zarur asos hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sodikova Sh. "Preschool Pedagogy". "Sources of Thought". T: 2013, - 330 p.
2. Kadyrova F., Toshpulatova Sh., Azamova M. "Preschool Pedagogy" - T., "Spirituality". 2019. 5. Journals "Methodology of preschool education". -T:, numbers 2018